

Plan van aanpak begeleiding aanleg bouwput Helmond-Stiphout, Geeneind

Kwaliteitseisen

<http://www.cultureelerfgoed.nl/werken/wetten-en-regels/vergunningen/formulier-toestemming-onderzoek-amateurverenigingen>

onderwerp

Afbakenen
plangebied en
bodemingreep

kwaliteitseis(en)

Locatie:
Gemeente Helmond, Stiphout, Geeneind

Omvang en diepte bodemingreep:
Nieuwbouw historische boerderij

Beschrijving bodemingreep:
Uitgraven bouwput

Benoemen
vergunningaanvraag

Monumentenvergunning: n.v.t.
Aanlegvergunning: n.v.t.
Bouwvergunning: In aanvraag
Sloopvergunning: n.v.t.
Ontgrondingenvergunning: n.v.t.
Vrijstelling: n.v.t.

Gegevens
vergunningaanvrager

Relevante adresgegevens:
Dhr. J. van den Bosch,
Berenbroek 6
5707 DB Helmond
0492-363028

Gegevens uitvoerder
AB-bv

Relevante adresgegevens:
Archeologische Vereniging Kempen- en Peelland, AWN afd. 23
p/a Henk Wijn, veldwerkcoördinator
Deken van Somerenstraat 6
5611 KX Eindhoven

Benoem de bevoegde
overheid

Provincie: Noord-Brabant

Gemeente Helmond:
Afdeling Kunst en Cultuur, t.a.v. dhr. G. Keulen
Postbus 950
5700 AZ Helmond
g.keulen@helmond.nl

Archeologisch Centrum Eindhoven en Helmond:
t.a.v. Theo de Jong (gemeentelijk archeoloog Helmond)
Deken van Somerenstraat 6
5711 KX Eindhoven
0492-845972, 040-238 6587, 06-5137 7897
t.de.jong@helmond.nl , t.de.jong@eindhoven.nl

Staat (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)
Smalle pad 11
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
<http://www.cultureelerfgoed.nl/>

Complextype (Archis)	Omschrijving van verwachte sporen en vondsten ter plaatse van de ingreep: Fundering en erfindeling van een laatmiddeleeuwse langgevelboerderij.
Basisgegevens	Provincie, gemeente, plaats: Noord-Brabant, Helmond, Stiphout Toponiem: Geeneind, Cleynd Eynd OM nummer (na art. 46-melding): Nog niet gemeld Kaartblad: 1:25000, 51 Coördinaten: Het plangebied valt binnen de volgende RD-coördinaten: 1. x= 170216 y=389511 2. x=170250 y=389537 3. x=170274 y=389506 4. x=170239 y=389478 CMA/AMK-status: Het gebied ligt binnen de voorgestelde Archeologische Landschappen : Archis-monumentnummer: geen
Bouwstenen	Motivatie van de in het veld vast te leggen bouwstenen: Documenteren oude fundering en erelementen van langgevelboerderij bij aanleg van de bouwput voor de nieuwbouw.
Methoden & technieken	Motivatie van het tijdens het onderzoek toe te passen methoden en technieken: Wijze van afgraven: Het uitgraven van de bouwput geschied onder begeleiding van leden van de Archeologische Vereniging Kempen en Peelland. Het (in beperkte mate aanleggen van afleesbare profielen) Indien het profiel nog in tact is wordt hiervan een tekening en een foto gemaakt. Verzamelen artefacten, welke en hoeveel: Indien artefacten worden aangetroffen worden deze verzameld om daarmee de ouderdom van de aangetroffen archeologische sporen vast te stellen. Omgang met structuren en grondsporen: De aangetroffen structuren en grondsporen worden volgens de

standaardmethode opgetekend op een analoge veldtekening. (Een aantal van) de aangetroffen sporen wordt gecoupeerd met het doel de aard en ouderdom vast te stellen. Wanneer dit mogelijk is worden uit de sporen vondsten verzameld, ten behoeve van de datering.

Fysisch geografische aspecten:

Het plangebied ligt op de flank van een dekzandvlakte waarop een oud akkercomplex ligt.

Bijlagen

Afbeelding 1.

Luchtfoto van de huidige situatie van het perceel

Afbeelding 2

Huidige kadastrale situatie van het perceel. Het rode vierkant geeft globaal het plangebied weer.

Beperkingen

Indien sprake is van beperkingen aan het onderzoek, moeten deze worden aangeduid en gemotiveerd.

De bouwput wordt uitgegraven tot het archeologische niveau: de top van het Pleistocene zand, waarin zich archeologische sporen aftekenen. De archeologische sporen worden gedocumenteerd. De archeologische laag wordt vervolgens afgedekt met een pakket schone grond. De nieuwbouw zal plaats vinden op een 30cm dikke isolerende bodemplaat die op de oude bodem komt te liggen. Daarmee worden de oudheidkundige sporen onder het gebouw veilig gesteld.

Rapportage

Het standaardrapport dient te voldoen aan de specificatie opstellen standaardrapport (zie OS15). Het wordt opgesteld door leden van de Archeologische Vereniging Kempen- en Peelland. De begeleiding van het onderzoek en redactie van het rapport vindt plaats door medewerkers van het Archeologisch Centrum Eindhoven en Helmond.

Kosten van het onderzoek

nog in te vullen

Toelichting Plan van Aanpak

Begeleiding aanleg bouwput Helmond-Stiphout, Geeneind.

Archeologische Vereniging Kempen en Peelland, AWN-afdeling 23.

14 oktober 2010

Inleiding

Begin juni 2010 werd bij de afdeling Kunst en Cultuur van de gemeente Helmond melding gemaakt van een aantal archeologische vondsten op het perceel van dhr. J. van den Bosch aan het Geeneind te Stiphout, gemeente Helmond. Op 8 juni heeft Theo de Jong, van het Archeologisch Centrum Eindhoven en Helmond, de vondsten ten huize van dhr. J. van den Bosch aanschouwd en beoordeeld. Het gaat om een groot aantal scherven van roodbakkend aardewerk, enkele steengoedscherven, een spinsteentje en een fraai pijparden beeldje, voorstellende de H. Johannes de evangelist, met een beker in de hand. De vondsten dateren uit de periode tussen 1450 en 1650 na Chr.

Vondstomstandigheden

De archeologische vondsten kwamen in het voorjaar van 2010 bij toeval aan het licht bij graafwerk. Bij het oppervlakkig verplaatsen van grond vond dhr. Jos van den Bosch de genoemde archeologische vondsten die gezamenlijk in een afvalkuil moeten hebben gelegen. Volgens de vinder is bij deze werkzaamheden ook een pluggen waterput aangesneden. Dhr. Van den Bosch heeft plannen om op het perceel een historische boerderij te bouwen die past bij de landschappelijke omgeving van het eeuwenoude Stiphoutse gehucht Geeneind. De boerderij wordt bij voorkeur gebouwd op de plaats waar, volgens het kadastraal minuutplan uit 1830 en tot rond 1925 nog een boerderij stond.

Historische achtergrond

Het gebied is momenteel in gebruik als akker- en grasland (**afb 1**). Het huidige kadastrale perceelnummer is 2775 en is in eigendom van dhr. Van den Bosch, Berenbroek 6, 5707 DB Helmond (**afb. 2**). Op het kadastraal minuutplan van rond 1830 bestaat het perceel, uit de volgende perceelnummers: 232, 233, 234, 235, 236, 237 en 238 (**afb. 3**). De hoeve op het perceel nummer 233 wordt in 1381 het 'Cleen Eijndt' genoemd. Het perceel bestaat uit een '*huijs, hoof en aengelag opt Cleen Eijndt groot ontrent 't samen 7 loopensath*'. De hoeve is omstreeks 1766 afgebroken. Het perceel nummer 232 wordt in 1702 genoemd. Daarop staat een hoeve die vóór 1830 moet zijn gesloopt, op het minuutplan ontbreekt immers deze bebouwing. Op perceel nummer 234 stond in 1643 een hoeve, 'Het Stamhuis' genoemd. Op perceelnummer 235 stond een hoeve die in 1675 'op het Kleyn Eynd' wordt genoemd. Deze hoeve is omstreeks 1750 gesloopt. Deze hoeven worden op het kadastraal minuutplan uit 1832 en op de Militaire Topographische Kaart uit 1912 aangegeven (**afb. 4**). De hoeve 'Geeneind', die op perceel nummer 238 stond, wordt vanaf 1545 regelmatig in archieven genoemd als '*huys en aangelag*'. Deze (laatste) hoeve is (kort) voor 1929 gesloopt (**afb. 5**).

Afbeelding 1.

Luchtfoto van de huidige situatie van het perceel. Het rode vierkant geeft de globale ligging van de vroegere bebouwing weer.

Afbeelding 2

Huidige kadastrale situatie van het perceel. Het rode vierkant geeft globaal het plangebied weer.

Afbeelding 3.

Stiphout, Geeneind omstreeks 1830 (bron: kadastraal minuutplan 1832, www.watwaswaar.nl).

Afbeelding 4.
Stiphout Geeneind, 1912 (bron: Militair Topographische Kaart,
www.watwaswaar.nl).

Afbeelding 5.

Stiphout, Geeneind 1929. (bron: Topografische kaart, www.watwaswaar.nl)

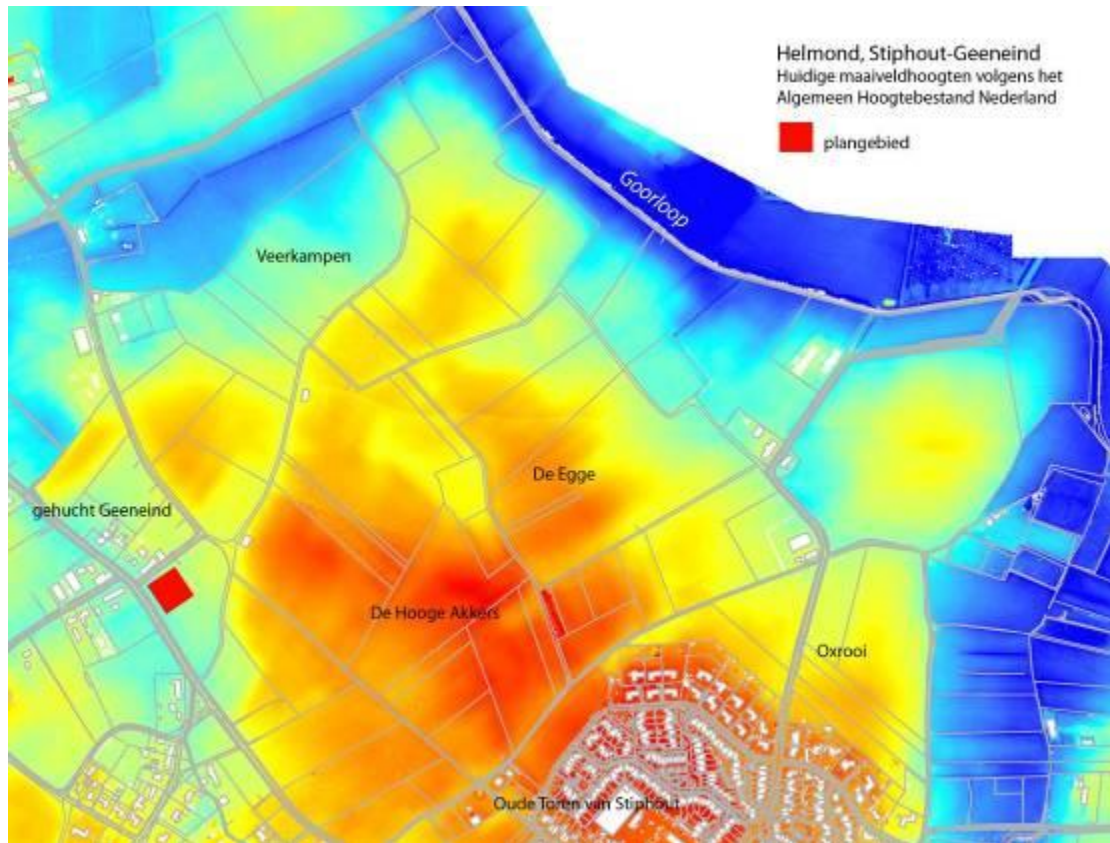
Administratieve gegevens

Het plangebied valt binnen de volgende RD-coördinaten:

1. x=170216 y=389511
2. x=170250 y=389537
3. x=170274 y=389506
4. x=170239 y=389478

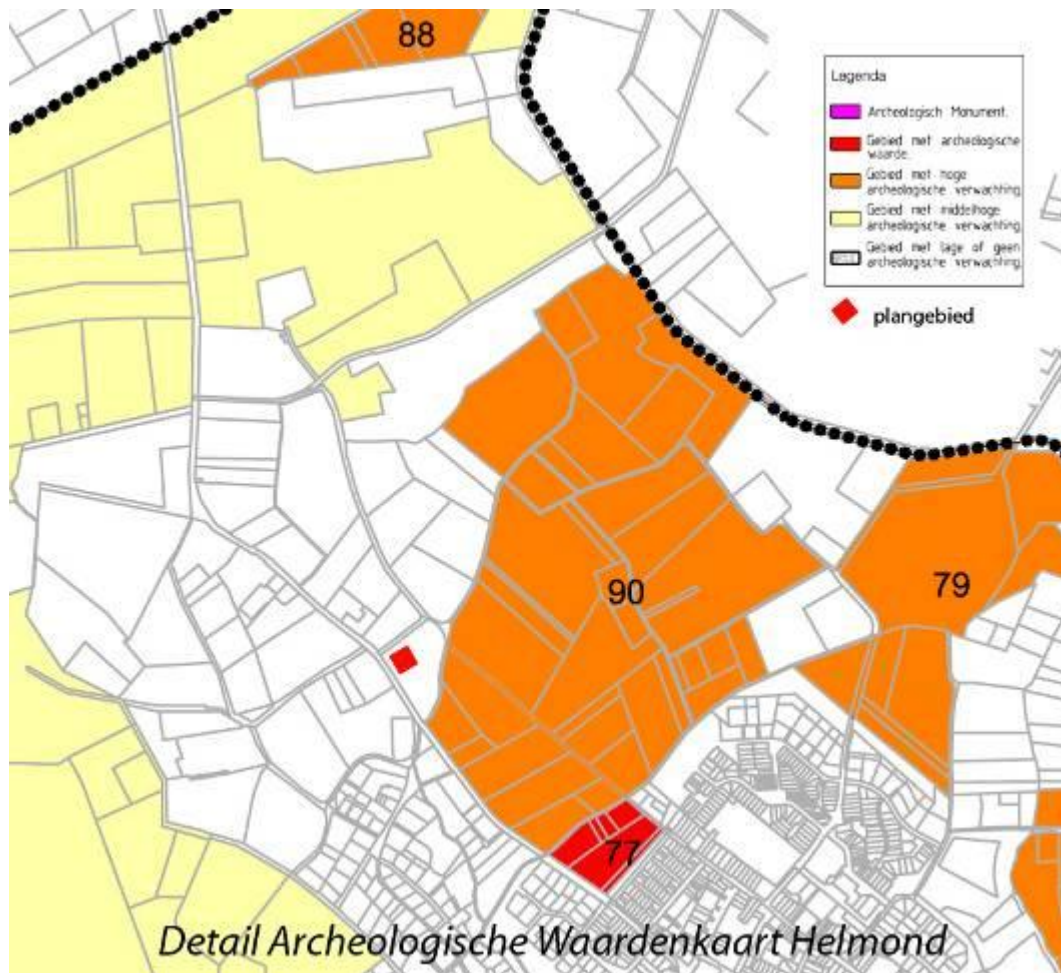
Plangebied

Het plangebied ligt op de flank van een hooggelegen dekzandvlakte (**afb. 5**). Bovenop deze dekzandvlakte ligt een oud akkercomplex. Dit akkercomplex maakt deel uit van de (vermoedelijke) vroegmiddeleeuwse nederzetting rond de Oude Toren van Stiphout. Beide terreinen zijn als archeologisch waardevolle terreinen gewaardeerd en opgenomen op de gemeentelijke verwachtingskaart met archeologische waarden (TAW 90 en 77) (**afb. 6**). Omdat het plangebied (net) buiten het archeologisch waardevolle gebied ligt is een monumentvergunning voor de bouwplannen niet verplicht.

Afbeelding 5.

Stiphout, Geeneind. Het gebied ligt op de flank van een hooggelegen akkercomplex. Uitsnede van het Algemeen Hoogtebestand Nederland. (Bron: Team Geoinformatie gemeente Helmond).

Afbeelding 5.

Stiphout, Geeneind Het plangebied valt net buiten het archeologisch waardevol terrein nr. 90. TAW 77 is het perceel van de Oude Toren in Stiphout. (Uitsnede van de Archeologische Waardenkaart van de gemeente Helmond (vastgesteld in januari 2009).

Planning

Het uitgraven van de bouwput zal onder begeleiding van leden van de Archeologische Vereniging Kempen- en Peelland plaats vinden. Zij zullen op het juiste archeologische niveau een opgravingsvlak laten aanleggen. Vervolgens worden de aanwezige archeologische sporen opgetekend en gedocumenteerd. Eventueel worden sporen gecoupeerd om de aard en kwaliteit vast te stellen. Eventuele vondsten worden verzameld om daarmee de aangetroffen archeologische sporen te dateren.

De archeologische laag wordt na het documenteren van de sporen afgedekt met een pakket schone grond. De nieuwbouw zal plaats vinden op een 30 cm dikke isolerende bodemplaat die op de oude bodem komt te liggen. Daarmee worden de oudheidkundige sporen onder het gebouw veilig gesteld.

Risicoanalyse

Er is geen sprake van verontreinigde grond. De aard van het terrein en van de werkzaamheden houden geen extra risico's in.

Veiligheidsplan

De gangbare veiligheidsmaatregelen bij het begeleiden van graafwerkzaamheden voldoen. Deze bestaan uit het dragen van een helm, veiligheidshesje en schoeisel met stalen neuzen.